Ч. 255 | Второк 15 (27) падолиста 1894. | Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостварх на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Справи краєві.

(Проект закона будівельного для сіл, менших міст і місточок. — Акция Виділу краєвого в справі підпираня краєм будови зелїзниць льокальних.)

З причини спізненої пори не стануло на порядку дневнім минувшої сесиї соймової справоздане комісиї адміністрацийної о предложенім Виділом краєвим проекті закона будівельного для сіл і поменших міст і місточок.

Виділ краєвий признаючи конечну потребу заведеня вже раз сего закона будівельного постановив предложити Соймови вже третий раз з черги проект закона для сіл, менших міст і місточок. Виділ краєвий взяв за підставу свого предложеня проект закона, принятий соймовою комісиєю адміністрацийною, поробивши в нім кілька важнїйших змін.

Межи иншими змінами завів Виділ краєвий ту постанову, що будинки мусять бути ставлені бодай на чотири метри далеко від публичної дороги.

Так само заводить Виділ краєвий на підставі своєї однодушної ухвали зміну проєкту комісийного в тім напрямі, щоби не дозваляти хоч би виїмково коминів валкованих, а дозваляти лиш виїмково на ставлене коминів із сирої цеґли.

Відтак предкладає Виділ краєвий установити 30-метрову розстайність будинків від церквий і костелів. Побіч проєкту повисшого закона предкладає Виділ краєвий Соймови також проєкт зміни §§. 73 і 74 закона будівельного для 131 міст і місточок з 1889 р. маючий головно на цїли скорочене поступованя в справах будівельних усуненем ради громадскої яко другої інстанциї рекурсової.

В міністерстві торговлї розпочали ся переговори в справі будови зелїзниць льокальних в нашім краю. З гал. Виділу краєвого беруть участь в конференциї пп. Хамєц, і Єнджейович, члени Виділу краєвого, і п. Залеский, директор краєвого бюра зелїзничого. Переговори відбувають ся на підставі мемориялу Виділу краєвого, до котрого долучено подрібні проєкти будови зелїзниць льокальних, котрих переведене при помочи краю і правительства уважає Виділ краєвий за пожадане.

В часї від грудня м. р. до тепер предложили інтересовані сторони Виділови краєвому 16 проєктів зелїзниць льокальних в загальній довготї 783 кільометрів, котрих кошти будови преліміновано на 32,869.427 зр. Проєкти будови зелїзниць льокальних, котрі Виділ краєвий предложив Міністерству торговлї, розслїдило основно і доповнило, а по части зовсїм переробило краєве бюро зелїзниче. Міністерство торговлї удобрило сї проєкти.

Проґрама Виділу кр. маюча на цїли підпиране краєм будови зелїзниць льокальних, мусить бути примінена до засобів фінансових, якими край на ту цїль може розпоряджати. На послїдній сесиї постановив Сойм вставляти до буджету краєвого через 75 лїт річну суму 300 000 зр. на цїли підпираня будови зелїзниць низшого ряду. Позаяк §. 8 закона краєвого предвиджує стопу процентову 4 прц., то при 75-лїтнім періодї амортизациї, не беручи в рахубу додатку адміністрацийного, котрий має входити в рубрику коштів загальних, річна рата 300.000 зр. представить капітал 7,100.000 зр. кругло.

З того капіталу треба відшибнути 1,500.000 зр., котрі край мав би призначити не лиш на евентуальну підпору будови зелїзниці Ходорів-Підвисоке і Ряшів, взглядно Переворск-Розвадів, але також і на відповідну резерву краєвого фонду зелїзничого. Позістає отже до розпорядимости сума 5,600.000 зр. Сума та, приймаючи, що край має забезпечити дві третини основного капіталу для зелїзниць, вистала би на уділене згаданої підпори, тим зелїзницям, котрих основний капітал не міг би переступити суми 8,400.000 зр. Виділ краєвий обняв отже в першій своїй проґрамі будову слїдуючих лїній зелїзничих:

1. Тшебіня-Скавицї, 49·5 кільом. довготи, коштом 2,500.000 зр. Край має дати 1,700.000 зр., держава 400.000 зр., а инші сторони, головно ґр. Андрій Потоцкий 400.000 зр. в акциях основних, о концесию убігає ся п. Юлій Зіґлєр д'Еберсвальд.

2. Хабівка-Закопане, 47 кільом., коштом 1,400.000 зр. Край дає 940.000 в облїґациях, держава 230.000 зр., а инші сторони 230.000 в акциях закладових. О концесию убігає ся ґр. Володисл. Замойский.

3. Лупків-Цїсна, 27·4 кільом. довготи, коштом 700.000 зр.; на край припало би 470.000 в акциях першеньства, на інтересовані сторони 230.000 зр. в акциях основних. О концесию убігають ся пп. Станіслав Клюцкий і Герман Чеч.

4. Борки великі-Грималів, 31·4 кільом. довготи, коштом 900.000 зр.; на край припало би 600.000 зр. в облїґациях, на державу 210.000 зр., а на инших інтересованих

---

3)

ДАМЯН ЦАПЕНКО.

Оповідане Олександра Сьвєнтоховского.

(Дальше).

Она спала спокійно цїлу ніч, а він мучив ся, томлений злими снами. По сходї сонця блїдий поїхав до капітана. Сей видав прикази що-до вчерашної пригоди і подав Цапенкови письмо з его краю. Цапенко не міг під воякою поставою скрити своєї радости. Побіг на подвіре, розломив печатку куверти і почав читати. Та ледви перебіг очима кілька стрічок, вітхнув, опустив руки і безсильно впав на недалеку колоду, шептаючи:

— Вмер бідний батько, не діждав ся мене!...

Довго сидів так, у жалісних думках поринаючи, поки не прийшов до памяти на стілько, що міг довгий лист дочитати до кінця. Мати писала, що батько впав з високого улия в порохнавім дереві і до кількох днів віддав Богу духа, а дідич, в нагороду за вірну службу батька, дарував їй, вдові, трийцять улиїв; тепер она жде нетерпеливо на поворот сина, свою одиноку підпору на старість.

— Не оставай ся там, мій Дамяне, мій голубе, бо я з туги за тобою вмру — так кінчив ся лист.

І такі люди, як Цапенко, мають свої хвилї страшенної борби душевної, борби, що серце розриває і за ріжними попутаними думками чоловікови память відбирає. Що чинити: чи покинути Гортензию, чи матір? І зажурив ся, бідний, бо не находив нїякого виходу зі свого положеня. Вкінци зірвав ся, мов би єму прийшла щаслива думка до голови, скочив на коня і пігнав до дому. Капітан казав єму зараз поїхати до уряду митового дати вістку про вчерашну пригоду, а він тимчасом засїв у своїй комнатї писати лист і виглядав так, що капітан був би не пізнав свого ґефрайтера. Цапенко писав тепер письмо до матери, писав сам, без помочи панни Гортензиї, і здавало ся навіть, що тепер і не позволив би їй дещо поправляти у своїм листї. В несьвідомих людских дїлах проявляє ся нераз далеко більше розуму, як у сьвідомих. Цапенко не знав сего, але чув, що на се письмо его любка не могла би мати нїякого впливу. Перемігши свій перший жаль, поїхав відтак, уже з лекшим серцем, до митового уряду і там передовсїм віддав своє письмо. За дві години вернув назад і поїхав просто до двора.

— Отже в тебе що лиш тепер день почав ся? — спитав его Бжост, що збирав ся відходити з дому.

— Вчера переловили ми пачкарів, одного чоловіка застрілено, — оправдував ся Цапенко — треба було їздити в службовім дїлї.

— Отже город не вишумів тобі через ніч з голови?

— Нї, ласкавий пане, прошу вас о се і нинї так само сердечно, продайте менї его.

— Вже я бачу, що мушу его продати, бо ще хто готов подумати, що я там переховую перепачковані річи. Чую, що они щось і в хатї переховували?

— Лиш один мішок шовкових материй.

— А то лобури!

— Отже продасьте его?

— Чому так плаксиво говориш?

— Нинї дістав я письмо від матери, що батько мій помер.

— Ов, то зле. На що-ж тобі тепер города? їдь до матери, скоро лиш дістанеш відпустку з войска.

— Я вже написав, щоби до мене приїхала.

— Чоловіче, ти негідний того, щоби матір мати. Тількиий сьвіт тягнути старушку до себе!

— Она приїде зелїзницею.

— Ти ще колись проклянеш ту дївку, що тебе так спутала. Нї, не продам тобі города, шукай собі иншого.

— Иншого нема нїгде на продаж. Змилуйте ся!

— Нинї нї! Коли ожениш ся, прийди до мене, поговоримо.

— Най ласкавий пан не забудуть про мене.

90.000 зр. О концесию убігає ся ґр. Щасний Козебродский і др.

5. Коломия-Заліщики, 64·6 кільом. довготи, коштом 2,550.000 зр. На край припало би 1,700.000 зр. в облїґациях, на державу 425.000 зр., а на сторони інтересовані 425.000 зр. в акциях закладових. О концесию убігають ся Товариство коломийских зелїзниць льокальних і бар. Ромашкан.

6. Шепарівцї-Делятин 28·9 кільом. довготи, коштом 850.000 зр. Край дав би 570.000 в облїґациях, держава 140.000 зр., а сторони інтересовані 140.000 зр. в акциях закладових. О концесию убігають ся Товариство коломийских зелїзниць льокальних і бар. Ромашкан.

Всї лінії обняті проґрамою мають 248·8 клм. довготи, а кошти будови виносять 8,900.000 зр. Після проґрами уложеної Видїлом краєвим удїл краю має виносити 5,980.000 зр. т. є. 67 прц.; удїл держави 1,405.000 зр. т. є. 16 прц. і удїл сторін інтересованих 1,515.000 зр. т. є. 17 прц.

Що-до роду краєвої підпори фінансової, закон краєвий з р. 1893 постановляє три форми: удїлене опроцентованих позичок; край бере на себе акциї підприймства зелїзничого; вкінци сам заряджує будовою зелїзницї. Остатну зі згаданих форм на тепер Видїл краєвий виключає, бо она вимагала би зовсїм иншої орґанїзациї зелїзничого бюра, ніж се, що Видїл краєвий провізорично думає завести для полагодженя зелїзничих справ. Коли-б край сам заняв ся будовою зелїзницї, мав би перешкоди і кошти, на котрі краєва адміністрация тепер не може наражувати ся.

Щоби будову шляхів, обнятих своєю проґрамою підперти, Видїл краєвий возьме на себе зелїзничі облїґациї, з виїмком шляху Лупків-Тісна, бо сей шлях проектований головно для експльоатациї лїсів і правительство могло би не дати дозволу на емісию облїґаций.

Впрочім Видїл краєвий думає, що що-до сеї лїнії добре було би, щоби край взяв на себе акциї першеньства, а то з сеї причини, що експльоатация лїсів, котра в перших часах істнованя згаданої зелїзницї приносила би їй дуже великі доходи, може по якімсь часї, коротшім ніж н. пр. період концесиї зелїзницї, поменшати так, що доходи зелїзницї не вистали би вже на нормальне опроцентоване і амортизацию закладового капіталу. В тих услівях край, маючи акциї першеньства, брав би в перших часах істнованя зелїзницї участь в надвишцї чистого доходу єї над опроцентоване і і амортизацию закладового капіталу і міг би евентуально покрити з побираної надвишки амортизацию в короткім речинци акций першеньства, взятих на себе.

Після зроблених в краєвім бюрі зелїзничім рахунків рентовности зелїзничих шляхів, обнятих проґрамою Видїлу краєвого — приймаючи, що всї ті шляхи дадуть опроцентоване і амортизацию двох третин капіталу — не може Видїл краєвий тим самим думати, що буде недобір в доходах з руху на покрите коштів експльоатациї згаданих шляхів. Однак мимо того Видїл краєвий не числить на який небудь чистий дохід в перших кількох лїтах експльоатациї згаданих зелїзниць, котрий би можна ужити на опроцентоване капіталу. Через те не наражає Видїл краєвий зелїзничого фонду краєвого на ніякі несподіванки.

Хоч Видїл краєвий виключає рішучо недобір експльоатациї зі своїх рахунків, чим дає деяку ґваранцию в найгіршім випадку §. IX. проекту закона державного про місцеві зелїзницї, котрий часом позваляє державі кредитувати такі недобори, — мимо того Видїл краєвий ще при обчисленю номінального капіталу шляхів обнятих проґрамою, передвидів фонд резервовий, що виносить взагалї 5 проц. сего капіталу.

По кількох лїтах експльоатациї почнуть впливати після обчисленя Видїлу краєвого до кр. фонду зелїзничого проценти від капіталу, виданого з него на спомагане шляхів. А на підставі сих вплививів (доходів) край буде міг взяти ся за другу свою акцию, до котрої буде належати будова шляхів, незгаданих у проґрамі: Решів-Риманів з бічницею Пшеворск-Динів, дальше Кросно-Дукля і Бережани-Підгайцї, (сей шлях буде входити в склад евентуального шляху від Задвіря або иншого місця до Монастириск), і инших шляхів на тепер непроєктованих, але вже студіованих у кр. бюрі зелїзничім.

По переведеню угоди з Правительством, вислухавши гадки кр. Ради зелїзничої, котра збере ся найдальше 6 грудня с. р., Видїл краєвий представить Соймови проґраму акциї краю в справі підпираня зелїзниць низшого ряду.

Перегляд полїтичний.

В справі реформи виборчої доносить Fremdenblatt, що дня 22 с. м. відбуло ся знову засїдане ради міністрів, котра займала ся справою реформи виборчої. Як в кругах парляментарних рішучо доказують, доведено на тім засїданю наради до кінця. Тепер же наспіла вість з Відня, що правительство має вже нинї предложити Палатї послів проєкт закона о реформі виборчій.

Сойм ческий збере ся дня 27 грудня і буде радити до перших днів лютого. На початку марта будуть розписані нові вибори.

Нинї має ся відбути вінчане царя Николая II. з княг. геською. Зачувати, що з сеї нагоди появить ся маніфест царский, котрий оголосить слїдуючі ласки: 1) Всїм войскам козацким буде відписаний несплачений останок позички даної з причини нещасть елементарних і неурожаїв в послїдних роках в сумі 4 міліонів. 2) Селянам в ґуберніях, де був голод в роках 1890 і 1891, буде відписаний останок несплаченої позички. 3) Всїм арештантам засудженим вироком судовим буде зменшена кара до половини. Крім того сподівають ся ще й иншої ласки царскої. Вел. кн. Володимир думає перед самим вінчанєм явити ся на чолї депутациї сенату і вручити цареви мундур ґен.-ад'ютанта враз з відзнаками достоїнства начального вожда російскої армії.

З Японїї доносять, що правительство японьске подякувало чемно президентови Сполучених Держав за єго посередництво межи Хіною а Японом і вислало новий корпус на поле війни. При тім треба й то зазначити, що президент отверто заявив, що не думає робити на Японців ніякої пресиї, предкладаючи їм свою услугу. Японьска армія взяла по 18-годинній битві Порт Артур. Підчас коли вся увага хіньскої армії звернена була на японьскі лоди торпедові, дібрали ся Японцї до міста від сторони суші.

Новинки.

Львів дня 26 падолиста.

— **Ювилей унії берестейскої.** Дня 23 с. м. відбуло ся в будинку львівскої семинарії духовної у о. ректора Л. Туркевича перше засїдане комітету, що занимає ся приготовленями до обходу 300-лїтного ювилею унії берестейскої. Оговорено деякі справи і вибрано підкомітет з десятьох осіб, до котрого увійшла презедия і кілька осіб зпоза презедиї. Зі сьвітских вибрано до підкомітету: члена краєвої ради шкільної і посла Ол. Барвіньского, краєвого шкільного інспектора Ів. Левицкого і рад. Т. Бережницкого; четвертий др. Іс. Шараневич належить сюда титулом членьства презедиї. Ґенеральним референтом вибрано проф. о. Бартошевского.

Хоч Бжост і не спродав ще города і не сказав навіть, кілько за него буде жадати, Цапенко таки виходив веселїйший з двора. Так іноді великий жаль обгорне душу чоловіка, а один усьміх радости вистане, щоб сей жаль прогнати. Від вчерашного дня не бачив ґефрайтер своєї милої, отже й побіг на хвилинку до неї. Зближаючись до єї дому, думав він, чи она на таку сумну вістку простить єму вчерашне непорозуміне з причини листу, коли нараз на порозі стрітив Табора, що вертав від Мотилиньских. Оба суперники зміряли себе грізними очима, у Табора знати було таєний глум, у ґефрайтера здержуваний гнів. Панна Гортензия була дома сама, що Цапенкови дало знов причину до заздрости.

— Добрий-день! промовив тремтячим голосом.

— І вам також — відповіла она, не відвертаючись від зеркала, при котрім пробувала свою жовту хустину, вже готову.

— Добре спали, панно Гортензиє? Не злякали ся ви вчера?

— Я не куропатва, щоб лякала ся вистрілу.

— Одного чоловіка застрілили, а кажуть, що й Табор належав до того.

— Чи ви єго зловили, що так на него кажете? Всему винен Табор.... Коли-б сосна вродила грушки і тому був би винен Табор.

— Вже ви не кажіть, то гультай першого сорта.

Панну Гортензию гнївали очевидно слова Цапенка, бо сперла ся на вікно і з вимушеною веселостию почала сьпівати краковяка.

— Пожалїйте мене, панно — відозвав ся Цапенко по хвили — велике нещасте стрінуло мене, батько мій помер.

Є два такі слова і дві пригоди: смерть і слюб, що як така панна, як Гортензия, почує, то все отвирає уста.

— Помер! — скликнула она здивовано і позабула свою ролю.

— На жаль, нинї дістав я письмо від матери, пише менї, що впав з високого пня.

На спомин пня донька економа скривила ся і з давнїйшим силованим усьміхом відповіла:

— Молодий може піти гризти землю, а старий мусить.

Ті легкодушні слова вразили тяжко Цапенка, так що він розваживши сказав:

— Скоро тілько дістану відпустку, піду до матери.

Паннї Гортензиї потемнїло в очах. Страх напав єї, що може втратити одного жениха, котрого часом випихав з серця Табор, та котрий таки був їй наймилїйший, особливо тепер, коли мала втратити єго. Старий мехес, одинокий тепер жених єї, здав ся в єї очах так поганим, як перед хвилею був принадним.

— То їдьте собі — відповіла — я про вас не втоплю ся.

— На що вам топити ся — замітив ґефрайтер — атже маєте ще Табора.

— Заберіть собі того барана з собою.

Така відповідь відобрала Цапенкови силу. Єму стало жалко і маркотно, що так немилосердно виставив любку на покусу.

— Ні.... панно Гортензиє — промовив він зворушений — я написав матери, щоби до нас приїхала.

— До нас приїхала! Що она ту буде робити? — спитала панна Гортензия підвисшеним голосом, бо прийшла знов до себе. — Атже то проста баба.

— Проста або й не проста — відповів Цапенко поважно — а всеж моя мати. Єї місце біля мене.

Панна Гортензия замовкла.

— Я порадив їй продати улиї, корови, конї, вівцї, все майно, і доки ще тепло, перебрати ся до мене.

— Чи вже лист ви післали? — спитала панна Гортензия подумавши.

— Вже післав.

— То напишіть ще другий раз — сказала приказуючим голосом — най менї привезе мельонів, що у вас дозрівають, бо у нашого собаки-огородника не можна й кусня собі випросити.

— А! — промовив ґефрайтер і вдарив ся в чоло — я зовсїм забув, батькова смерть відобрала менї память. Я напишу зараз.

— Прошу сказати, що зробить менї тим велику радість.

— Я вже скажу — запевняв Цапенко, стискаючи руку милої та ніжно єї оглядаючи.

— **Власна поміч.** Громада Слобідка лїсна, коломийского повіта, купує від місцевого власти теля двірского обшару, жида, 400 морґів поля. Так само і громада Яблонів, того-ж повіта, купує від камери 240 морґів пасовиска. Щасть Боже!

— **Без великого заходу** хотів купець зі Щирця Ілия Тот доробити ся маєтку. Пустив у сьвіт на початок 18 фалшивих ґульденів, але тут єго і зловили на тім вчинку. Щоби відобрати єму охоту до такого ремесла, засудили єго в суботу у Львові на пів року вязниці.

— **Що то є любов?** По тисячах лїт, в котрих люди дармо сушили собі голови над справою, що то такого: любов? — рішив ту справу щасливо француский фільозоф Довіль, подавши таку дефініцію любови: „Любов то зворушуюче, особлившого рода єство, що складає ся з менше або більше тривких перемін душевного і умового стану даного чоловіка, в цїли реалїзациї (введенем в рух специяльного процесу умового) якоїсь виключної і сьвідомої системізациї свого інстинкту на індівідуум другого пола. Звичайно з тим обявом злучена екзальтация бажаня". Се справдї фільозофічне пояснене любови, і мудре і — яснне.

— **Налоговий палїй.** Свого часу доносили раз-в-раз про безнастанні огні в селї Княгининї під Станїславовом, так, що до кількох місяців було там аж двадцять кілька пожарів. Хто був виновником сих дисить часто великих пожарів не знати було довгий час, і Княгининцї жили у вічній тревозї перед огнем. Аж в грудни минувшого року удало ся відкрити палїя; єго арештовано і від того часу пожарі перестали. Виновника відкрили лише незначні підозріня і здогади. В селї Княгининї жила Анна Голиньска, вдова по місцевім полїциянтї, що побирала вдовичу пенсию з громадскої каси. Сю пенсию відобрали їй минувшого року задля єї неморального житя. Зараз потім стало в Княгининї горіти. Підозріне підпалюваня упало, на жаль досить пізно, на 22-лїтного сина Голиньскої Романа, що служив у княгининьского війта Олекси Когутяка. Сконстатовано, що Голиньский все був перший при огни, що не жалував, лише тішив ся з нещастя тих всїх, котрих підпалив, а котрі були сусїдами війта. Війт, підозріваючи єго, велів єму спати в хатї, але Голиньский вихапував ся непостережено з хати і тогдї все повставав огонь. Коли підозріне стало сильнїйше, арештовано єго разом з матерю і від сего часу перестали пожарі. — Минувшого тижня ставали обоє перед судом присяжних в Станїславові, котрий по тридневній розправі признав Голиньского одноголосно винним, а трибунал засудив єго на 20-лїтну тяжку вязницю. Анну Голиньску увільнили. При розправі не признав ся обжалований до вини.

— **Недбала мати.** Теклю Стасюк з Лучич в повітї сокальскім судили минувшого тижня у Львові за те, що — як здавало ся — задушила нарочно свою дитину 4 вересня с. р. Слїдство виказало, що она лиш не дала помочи дитинї, коли було потрібно, і не повідомила власти про смерть дитини. За то єї засудили на два місяцї арешту.

— **Знахорка.** Годї вірити, щоби в Римі були доси знахорки, а таки одну з них арештовали тим недавно. Зве ся Мария Біянкі, має 47 лїт і посїдає значний маєток, зароблений на чарах. Она ворожила, знала ся з духами і була собі з ними за пан-брат, лїчила хорих зїлем і напоями, замавляла, шептала і т. п., як то звичайно знахорки вміють. Мала своїх помічників-знахорів в гробници сьв. Севастияна, а хорим давала ляльку з тїста, котру казала обносити довкола ліжка, коли сама заклинала хоробу, щоби пішла собі „на лїси, на гори". Сьвідки кажуть, що підчас єї чарів, щось відзивало ся, а не знати що, земля трясла ся і блискало. Все те розуміє ся видумки, але дивно, що так звані осьвічені люди ходили до неї на пораду і грубо їй платили. Вкінци ті чари надоїли духовним і лїкарям і єї арештовали. Коли така велика чарівниця, то най чарами видобуде ся з арешту.

— **Померли:** у Львові Михайло **Кушнїр**, начальник суду пов. в Зборові, по тяжкій недузї в 45 роцї житя. — Михайло **Войтків**, господар і член ради громадскої і читальнї в Копичинцях, на холеру, коли помагав хорим. Копичинецкі люди дуже за ним жалують, бо то був чоловік чесний і розумний.

Штука, наука і лїтература.

— **Записки наукового товариства імени Шевченка** (том четвертий) вже вийшли з друку і містять в собі дуже богатий та поучаючий материял: 1) Критично-біоґрафічний нарис О. Я. Кониського „Парубочий вік Т. Г. Шевченка до викупу з крепацтва (р. 1829—1838); 2) обширну студию Вячеслава Будзиновского, п. заг. „Аґрарні відносини Галичини" (від стор. 29—123); 3) „Про симетричні вираженя з вартостий функциї mod. m." Володимира Левицкого; 4) „Вступний виклад з давної історії Руси, виголошений у львівскім університетї 30 вересня 1894 р." Михайла Грушевского; 5) в рубрицї „Наукова хроніка" розгляд трех ювілейних видань до історії міста Одеси написаний І. Андрієнком; 6) в рубрицї „Бібліоґрафія" поміщений огляд 31 публикаций наукових майже самих росийских; 7) книжку кінчить рубрика „Замітки". — Сей IV-ий том Записок обіймає 200 сторін 8-ки. Майже половину книжки займає студия В. Будзиновского. В порівнаню з попередними томами визначує ся сей том богатством важної рубрики „Бібліоґрафія", на котру зложилось кількох посателїв а головно проф. М. Грушевский. Взагалї сей том Записок може заінтересувати ширший загал не лиш учених.

Господарство, промисл і торговля.

— **Рух на ц. к. державних зелїзницях.** Ґенеральна дирекция державних зелїзниць видала виказ доходів за місяць жовтень року 1894.

Після сего виказу перевезено в місяци жовтни р. 1894 на всїх власних шляхах і тих, що є під зарядом державних зелїзниць, загалом осіб 2,844.260; тон товарів 2,159.074. Дохід з перевозу осіб і пакунків виніс 1,581.781 зр., з перевозу товарів 5,533.912 зр., разом отже 7,115.693 зр.

Дохід з перевозу осіб, пакунків і товарів в часї від 1. сїчня до 31. жовтня 1894 виносить разом 65,652.355 зр. Дохід в тім самім часї в роцї 1893 приніс 61,355.540 зр. Значить сего року дали зелїзницї від 1. сїчня до 31. жовтня 4,296.815 зр. доходу більше, як торік в тім самім часї.

Телєґрами.

Відень 26 падолиста. Є. Вел. Цїсар принимав вчера перед полуднем на чвертьгодинній приватній авдиенциї сербского короля, а опісля ревізитував короля в готелю і перебув у него 20 мінут. Вечером відбув ся у Іх Вел. Цїсарства обід родинний, в котрім взяли участь сербский король, всї перебуваючи тут Архікнязї і Архікнягинї, кн. Филип Кобурґский. Вчера по полудни принимав Є. Вел. Цїсар майже на півтора годинній авдиенциї угорского мінїстра Векерлього.

Петербург 26 падолиста. Цар приймав вчера депутацию шляхти і репрезентантів міст та сїл і розмавляв з проводирями деяких депутаций.

Берлин 26 падолиста. Після приватних вістий з Петербурга мав цар приняти всїх мінїстрів, особливо же Віттого дуже ласкаво. Принимаючи від мінїстра для справ заграничних Ґірса прошенє о димісию, мотивоване недугою, сказав цар, що хотїв би ще довго з ним працювати. Ґірс сказав, що не може вже удержатись на ногах. На то відповів цар: „Менї не потреба ваших ніг, але вашої голови". Також і мінїстрови справ внутрішних мав цар сказати, що хотїв би ще довго разом з ним працювати.

Реджіо (в Калябрії) 26 падолиста. Тут і в Месинї далось послїдної ночи знов почути сильне землетрясенє. Межи людьми настав страшенний переполох.

— **У Львові** виходять ті лїтературні часописи і вістники: **Зоря**, ілюстроване письмо лїтературно-наукове, 72 аркушів друку на рік, коштує 6 зр. у Львові, ул. Академична ч. 8. — **Дзвінок**, ілюстроване письмо для науки і забави руских дїтий і молодежи; 36 аркушів друку 5 зр. у Львові ул. Чарнецкого ч. 26. — **Правда**, місячник полїтики, науки і письменьства, около 60 арк. друку, 5 зр. у Львові ул. Академічна ч. 8. — **Житє і Слово**, вістник лїтератури історії і фольклору; 60 аркушів друку 5, зр. у Львові, ул. Глубока ч. 7.

— Adieu, adieu! — сказала ще — я мушу йти до мами в город.

Коли Цапенко відійшов, она ждала ще, поки не від'їхав, відтак станула перед зеркалом і скинула жовту хустку, під котрою на шиї показав ся довгий шнур великих синїх перел. З усьміхом несказаного вдоволеня дякувала она в душі — кому?

Дивним дивом Цапенків кінь на гладкій дорозї не бив тепер копитами, може тому, що в ту пору Табор вибрав ся в далеку дорогу. По вчерашній пригодї пішла чутка, що Табор був у се пачкарство вмішаний, отже він чув ся неспокійним і бояв ся ревізиї, а що притім хотїв закупити збіжа в околици, то рішив ся виїхати на кілька тижнїв з дому і забрати з дому все, що могло би кинути на него якесь підозріне. Так для безпечности забрав все з собою і виїхав скорше, заким на сю єго подорож звернули увагу. Коли Цапенко висилав своє друге письмо до матери з просьбою о мельони, Табора не було вже в Пшесмику — а куди він поїхав, про се воробцї на стріхах не цьвірінькали.

Ґефрайтер жалував дуже, що дав лисови втечи з добичею, але з другого боку був рад, що не було кому більше женихати ся до панни Гортензиї. Він справдї потребував утихомиреня себе; через місяць мав виступити зі служби військової, отже мусїв подумати про дім, про господарство і кубелечко для своєї жінки. Єго гнївало, що панна Гортензия не радо навязувала знов з ним зносини, так часто зриваєї в приступі примх або залицяня і укладав собі будучину. Инакше був би й не радив матери приїздити до него та був би не просив привезти мельонів для милої. Хоч Бжост з продажею города все ще зволїкав, то всеж таки позволив єму обробити город і навіть замешкати в пустій хатї, так, що Цапенко помалу, о скілько служба позваляла, став дома господарити. Одна щаслива ловля пачкарів побільшила значно єго касу, ти всеж таки трудно було єму вповати ся за 150 рублїв.

— Ти дурень — сказав єму одного дня Бжост — хочеш від мене купити город, а сам будеш хіба землю їсти; хоч би ти й кілька морґів засїяв, таки тобі не вистане. Менї так дуже твоїх гроший непотрібно, купи собі перше, що треба до господарства, знаряди, корову, троха курок та пацят.

Цапенко чув, що дїдич радить єму добре, тому й послухав єго і досить зручно взяв ся до річи. Почав помалу не лиш загосподарюватись, але й промислом жити. Як син пасїчника знав ся на пасїцї, купив собі десять пнів і зараз по відпустцї думав поставити їх у своїм городї.

Вкінци надійшов сей довго ожиданий день. Капітан казав прикликати ґефрайтера і спитав єго, чи, вислуживши вже пять лїт у войску, хоче дальше оставатись в службі чи виступити. Цапенко попросив о відпустку.

(Конець буде.)

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.